

Bruxelles, 2 iunie 2023
(OR. en)

Dosare interinstituționale:
2023/0170(NLE)
2023/0169(COD)

10108/23
ADD 5

JUSTCIV 80
JAI 770
EJUSTICE 20
CODEC 1012
FREMP 173
IA 129

NOTĂ DE ÎNȘOȚIRE

Sursă:	Secretara Generală a Comisiei Europene, sub semnătura dnei Martine DEPREZ, Directoare
Data primirii:	1 iunie 2023
Destinatar:	Dna Thérèse BLANCHET, Secretară Generală a Consiliului Uniunii Europene
Nr. doc. Csie:	SWD(2023) 156 final
Subiect:	DOCUMENT DE LUCRU AL SERVICIILOR COMISIEI REZUMAT AL RAPORTULUI PRIVIND EVALUAREA IMPACTULUI [...] care însoțește documentul Propunere de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea măsurilor și cooperarea în materie de protecție a adulților și Propunere de decizie a Consiliului de autorizare a statelor membre să devină sau să rămână părți, în interesul Uniunii Europene, la Convenția din 13 ianuarie 2000 privind protecția internațională a adulților

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor documentul SWD(2023) 156 final.

Anexă: SWD(2023) 156 final

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 31.5.2023
SWD(2023) 156 final

DOCUMENT DE LUCRU AL SERVICIILOR COMISIEI
REZUMAT AL RAPORTULUI PRIVIND EVALUAREA IMPACTULUI

[...]

care însoțește documentul

**Propunere de
regulament al Parlamentului European și al Consiliului
privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea măsurilor și
cooperarea în materie de protecție a adulților**

**și
Propunere de decizie a Consiliului de autorizare a statelor membre să devină sau să
rămână părți, în interesul Uniunii Europene, la Convenția din 13 ianuarie 2000 privind
protecția internațională a adulților**

{COM(2023) 280 final} - {SEC(2023) 208 final} - {SWD(2023) 154 final} -
{SWD(2023) 155 final}

1. NECESITATEA DE A ACȚIONA

1.1 Care este problema și care sunt cauzele și consecințele acesteia?

Adulții vulnerabili sunt persoane de peste 18 ani care nu sunt în măsură să își protejeze interesele financiare sau personale din cauza unei deficiențe sau a unei insuficiențe a facultăților personale. Numărul adulților vulnerabili din UE este în continuă creștere din cauza numărului tot mai mare de persoane cu handicap și a îmbătrânirii populației. În funcție de legislația națională a statului membru în care locuiesc, aceștia pot face obiectul unei măsuri de protecție instituite printr-o hotărâre judecătorească sau printr-o decizie administrativă sau pot fi sprijiniți de o parte terță pe care au desemnat-o în prealabil (prin „competențe de reprezentare”) pentru a le gestiona interesele.

Această vulnerabilitate din ce în ce mai mare, combinată cu creșterea mobilității persoanelor în UE, creează numeroase probleme cu care se pot confrunta adulții vulnerabili în situații transfrontaliere. De exemplu, este posibil ca adulții să fie nevoiți să își gestioneze activele sau bunurile imobile situate în altă țară, să beneficieze de asistență medicală de urgență sau planificată în străinătate sau să se mute în altă țară din diverse motive. În absența unor statistici, numărul adulților vulnerabili aflați în situații transfrontaliere a fost estimat la 145 000-780 000.

În aceste situații transfrontaliere, adulții vulnerabili se confruntă cu norme complexe și uneori contradictorii ale diferitelor state membre cu privire la instanța competentă, la legea aplicabilă în cazul lor, la punerea în aplicare a unei decizii pronunțate sau la competențele de reprezentare stabilite în străinătate. În același timp, în cauzele transfrontaliere, instanțele și celelalte autorități publice responsabile cu protecția se confruntă cu bariere lingvistice, cu o comunicare pe suport de hârtie greoaie, cu lipsa de cooperare cu autoritățile celorlalte state membre și cu lipsa de informații cu privire la sistemele juridice ale altor state membre. Acest lucru duce la situații în care adulții vulnerabili, familiile și reprezentanții acestora se confruntă cu o mare incertitudine juridică în ceea ce privește normele care urmează să se aplice în cazul lor, rezultatul procedurilor și formalitățile pe care trebuie să le îndeplinească. Pentru a se asigura că protecția lor continuă la nivel transfrontalier sau că în străinătate beneficiază de drepturile pe care le au, aceștia trebuie adesea să parcurgă proceduri lungi și costisitoare. În unele cazuri, protecția acestora și puterile încredințate reprezentantului lor nu sunt recunoscute, în cele din urmă, nici de către instanțe, nici de către actori extrajudiciari, cum ar fi băncile, personalul medical sau agenții imobiliari.

Un instrument internațional, [*Convenția din 13 ianuarie 2000 privind protecția internațională a adulților*](#) („Convenția HCCH”) oferă unele soluții la problemele descrise. Aceasta stabilește norme privind competența judiciară și legea aplicabilă în chestiuni referitoare la adulții vulnerabili, precum și norme privind recunoașterea măsurilor în acest domeniu și instituie mecanisme de cooperare între părțile contractante. Cu toate acestea, numai 11 state membre sunt părți la Convenția HCCH. Nu există niciun act legislativ al UE care să armonizeze normele privind protecția adulților în cazurile transfrontaliere.

Problemele prezentate mai sus privind adulții vulnerabili în cazuri transfrontaliere le pot afecta grav drepturile fundamentale (inclusiv dreptul la autonomie, accesul la justiție, accesul la proprietate și libertatea de circulație), ceea ce ar putea intra în contradicție cu [*Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu handicap*](#), la care UE și toate statele membre sunt părți. În plus, problemele duc la o protecție discontinuă la nivel transfrontalier în UE și afectează sănătatea și bunăstarea adulților în cauză, provocându-le suferințe psihologice majore și perpetuând, în același timp, inegalitățile. În situația actuală, aceste probleme sunt resimțite și la nivelul autorităților publice și al instanțelor, care se confruntă cu un volum de muncă suplimentar și cu o complexitate juridică sporită în astfel de cazuri.

1.2 Care este rezultatul urmărit?

Obiectivul general al acțiunii UE ar fi protejarea drepturilor, inclusiv a drepturilor fundamentale ale adulților vulnerabili. Acest lucru ar fi realizat prin intermediul următoarelor obiective specifice: (i) îmbunătățirea securității juridice pentru publicul larg și autoritățile publice implicate; (ii) facilitarea recunoașterii transfrontaliere a măsurilor de protecție și a competențelor de reprezentare și (iii) accelerarea procedurilor și reducerea costurilor asociate acestora.

2. SOLUȚII

2.1 Care sunt opțiunile disponibile pentru atingerea obiectivelor?

În temeiul articolului 81 alineatul (2) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene referitor la adoptarea de măsuri privind cauzele transfrontaliere în materie civilă și comercială, UE are competența de a acționa pentru a soluționa problemele descrise mai sus cu care se confruntă adulții în cauzele transfrontaliere.

S-au luat în considerare următoarele opțiuni de politică:

- **Opțiunea 1:** scenariul de referință
- **Opțiunea 2:** decizie a Consiliului prin care statele membre sunt obligate să ratifice convenția într-un anumit interval de timp
- **Opțiunea 3:** regulament al UE privind protecția adulților
- **Opțiunea 4:** o combinație între opțiunile 3 și 4 (o decizie a Consiliului și un regulament al UE).

2.2 Care este opțiunea preferată?

Opțiunea preferată este opțiunea 4, singura care abordează pe deplin problemele care apar în cazurile transfrontaliere. Această opțiune ar permite adoptarea: (i) unui set comun de norme (bazate pe dispozițiile Convenției HCCH) aplicabile tuturor statelor membre (în virtutea Convenției HCCH), dar și altor state din afara UE care sunt părți la convenție; și (ii) a unor norme care să permită o cooperare mai strânsă, modernizată și simplificată în cadrul UE, pe baza principiului încrederii reciproce. Ar urma să se creeze un certificat european de reprezentare, care să constituie un document unic prin care o persoană că este abilitată să reprezinte un adult în străinătate, atât în fața autorităților publice, cât și a actorilor nejuridici, contribuind astfel la asigurarea faptului că protecția acordată într-un stat membru pe baza unei măsuri de protecție sau a competențelor de reprezentare confirmate va fi respectată în străinătate. Cooperarea în acest domeniu ar urma să fie digitalizată, iar barierele lingvistice ar urma să se atenueze.

3. IMPACTUL OPȚIUNII PREFERATE

3.1 Beneficiile opțiunii preferate

Adoptarea unor norme comune și a unei cooperări mai strânse în cadrul UE ar asigura continuitatea sprijinului pentru adulții vulnerabili aflați în situații transfrontaliere, în toate scopurile. Aceste norme le-ar asigura accesul egal la justiție și posibilitatea de a-și gestiona bunurile în străinătate și le-ar asigura continuitatea asistenței medicale de care beneficiază. În plus, recunoașterea acordurilor încheiate în prealabil (competențe de reprezentare) le-ar garanta autonomia și acești adulți vulnerabili nu ar mai fi nevoiți să sesizeze instanța. Opțiunea preferată ar avea astfel un impact pozitiv asupra **protecției drepturilor fundamentale ale adulților vulnerabili** în situații transfrontaliere și alte

efecte juridice pozitive. Opțiunea de politică 4 ar fi cea mai eficientă pentru rezolvarea problemelor legate de insecuritatea juridică, de procedurile costisitoare și îndelungate, precum și de nerecunoașterea măsurilor de protecție și a competențelor de reprezentare în străinătate. Prin urmare, această opțiune ar îndeplini cel mai bine obiectivele de politică ale inițiativei.

Opțiunea preferată ar avea, de asemenea, un **impact social** pozitiv, deoarece ar aduce beneficii bunăstării, sănătății, incluziunii și egalității adulților vulnerabili.

Prin adoptarea unor norme comune la nivelul UE, opțiunea preferată **ar simplifica și ar accelera procedurile**. Acest lucru ar duce la economii semnificative în ceea ce privește costurile, timpul și sarcina administrativă, atât pentru adulții aflați în situații transfrontaliere, cât și pentru autoritățile publice ale statelor membre. Economii totale realizate în cadrul opțiunii 4 în ceea ce privește costurile aferente procedurilor au fost estimate între 2,4 și 2,5 miliarde EUR.

Impactul macroeconomic și de mediu al opțiunii preferate nu ar fi semnificativ.

3.2 Costurile opțiunii preferate

Opțiunea preferată nu ar genera costuri pentru adulții vulnerabili în situații transfrontaliere.

Costurile pe care opțiunea preferată le-ar genera pentru statele membre ar fi moderate și în mare măsură compensate de creșterea eficienței (economii de costuri generate de simplificarea procedurilor) în cadrul opțiunii preferate.

3.3. Subsidiaritatea și complementaritatea acțiunii la nivelul UE

Divergențele dintre normele statelor membre care se aplică cazurilor transfrontaliere și lipsa de cooperare între autorități conduc la insecuritate juridică, la proceduri lungi și costisitoare și la nerecunoașterea măsurilor de protecție și a competențelor de reprezentare. Aceste probleme, care necesită adoptarea unor norme comune, nu pot fi soluționate de statele membre acționând pe cont propriu. Prin urmare, obiectivele inițiativei ar fi realizate mai bine la nivelul UE, în conformitate cu principiul subsidiarității.

Inițiativa ar respecta, de asemenea, principiul proporționalității. Prin conectarea sistemelor juridice, inițiativa ar rezolva doar dificultățile în situații transfrontaliere și nu ar aduce atingere competenței statelor membre de a adopta acte legislative naționale de fond privind protecția adulților, în special în ceea ce privește tipul de măsuri disponibile, existența, întinderea și modificarea competențelor de reprezentare, precum și normele procedurale aplicabile modului de exercitare sau de punere în aplicare a protecției. Legislația nu ar depăși ceea ce este necesar pentru îndeplinirea obiectivelor inițiativei.